

SOU 2022:5, Innehållsvillkor för public service på internet och ordningen för beslut vid förhandsprövning (Ku2022/00647)

Sammanfattning

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i SOU 2022:5, Innehållsvillkor för public service på internet och ordningen för beslut vid förhandsprövning.

Journalistförbundet vill betona att förbundet är fortsatt kritiskt till att staten väljer detaljreglera public service-bolagens verksamhet på nätet på det sätt som regering och riksdag beslutat. Enligt Journalistförbundet urholkar det principen om att det ska råda etableringsfrihet på nätet och det riskerar att få smittoeffekter på andra medier.

Utredningen föreslår att regeringen ska ställa upp villkor för tillhandahållanden av beställradio och beställtv genom tråd, det vill säga i praktiken public service-bolagens play-tjänster. Förändringen ska gälla under resterande tillståndperiod, det vill säga till och med 2025. Det kan enligt Journalistförbundet ifrågasättas om det är ändamålsenligt att införa denna begränsade, men principiellt problematiska, förändring under en så pass kort tid. Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Journalistförbundet tillstyrker utredningens förslag om att Myndigheten för press, radio och tv ska fatta beslut vid en förhandsprövning och att beslutet ska kunna överklagas till domstol.

Inledande synpunkter

Journalistförbundet vill inledningsvis betona att förbundets inställning, när det gäller reglering av public service-bolagens verksamhet online, sedan länge varit att staten inte bör detaljreglera Public Service-bolagens verksamhet i högre utsträckning än andra medier. Den reglering som föreslås urholkar

principen om att det ska råda etableringsfrihet på internet. Journalistförbundet ser en uppenbar risk för att den typen av reglering får smittoeffekter och leder till ökad reglering även av andra medier och deras verksamhet online. Journalistförbundet noterar att riksdagen, vid beslut den 11 maj, antagit såsom vilande förslaget om att ändra yttrandefrihetsgrundlagen så att det kan ställas upp villkor för, och granskning av, public service-företagens programverksamhet på internet. Journalistförbundet vill understryka att detta är något som förbundet fortsatt är kritiskt till. Mot bakgrund av det lämnar förbundet nedanstående synpunkter på utredningens förslag.

Hur villkor för innehåll på internet kan ställas upp

Utredningen föreslår att regeringen ska få besluta att programrelaterade villkor som anges i radio- och tv-lagen ska gälla för sändningar av ljudradio, tv och sökbar text-tv samt för tillhandahållanden av beställradio och beställ-tv genom tråd där verksamheten finansieras med public service-avgift. Den utökning som utredningen föreslår avseende beställradio och beställ-tv får anses väl avgränsad. Det innebär i praktiken att det är företagets play-tjänster som omfattas. Förändringen är tänkt att gälla under resterande tillståndperiod, det vill säga till och med 2025. Det kan enligt Journalistförbundet ifrågasättas om det är ändamålsenligt att införa denna begränsade, men principiellt problematiska, förändring under en så pass kort tid.

Utredningens förslag medför också vissa tillämpningsproblem. En del av bestämmelserna, så som villkor om genmäle och beriktigande, som ursprungligen är avsedda för linjära sändningar, går inte utan juridiska svårigheter att direkt applicera på nätet. I vissa fall är en rättelse i form av text att föredra på nätet, men en sådan lösning omfattas inte av utredningens förslag eftersom utredningen inte föreslår en reglering av text.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

För det fall regeringen väljer att gå vidare med förslaget vill Journalistförbundet dock lämna vissa synpunkter. Det är positivt att det finns ett krav på att villkoren för beställradio och beställ-tv ska motsvara de villkor som finns i sändningstillstånden för ljudradio eller tv och att de bara får ställas upp för den tid sändningstillståndet gäller. Det är också positivt att beslut inte får innehålla andra programrelaterade villkor än dem som programföretaget har godtagit.

Ordningen för beslut vid förhandsprövning

Utredningen föreslår att Myndigheten för press, radio och tv ska fatta beslut vid en förhandsprövning. Beslutet ska kunna överklagas till domstol.

Journalistförbundets generella inställning till förhandsprövningen är att det är negativt för public service-bolagens oberoende att kommersiella företag tillsammans med staten ges makt att påverka vilka typer av tjänster bolagen kan utveckla. Utredningens förslag, som handlar om den förvaltningsrättsliga processen kopplat till besluten, är dock något som Journalistförbundet välkomnar. Att det blir en myndighet i stället för regeringen som prövar anmälan och att beslutet går att överklaga till domstol, ökar enligt Journalistförbundet rättssäkerheten och bidrar till ökat oberoende. Journalistförbundet vill dock understryka att det är viktigt att ärendena hos såväl myndighet som domstol behandlas skyndsamt, annars riskerar den typen av processer att hämma public service-bolagens utvecklingsarbete.

Sammanfattningsvis tillstyrker Journalistförbundet utredningens förslag i denna del.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet